

§ 8

Underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020 för Älvsjö stadsdelsnämnd

Dnr 1.2.1.76-2017

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020 inriktning 2019 och 2020 och vill däröver anföra följande.

För att möta ungas behov och livsmönster krävs att formen för mötesplatser ständigt utvecklas och anpassas till dagens ungas behov och levnadsmönster. Alla barn och unga ska ha rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Att skapa meningsfull fritid med fokus på ökad delaktighet och dialog med barn och unga ser vi som en viktig del i det förebyggandet uppdraget. Extra viktigt är att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet.

Antalet Älvsjöbor i åldersgruppen 6–18 år fortsätter att öka. Fram till 2020 beräknas gruppen öka med ca 11 procent, de flesta i åldersgruppen 13–18 år. Det är angeläget att stadsdelens arbete för att möta den ökningen intensifieras och det arbetet måste påbörjas nu. I verksamhetsplanen för 2017 står det att fritiden har startat ett utvecklingsarbete med ändrad inriktning och ny specificerad målgrupp 10–18 år och att verksamheten i dialog med ungdomar ska anpassas till ungas behov, önskemål och levnadsmönster. Det är en positiv utveckling som till delar ytterligare kan förstärkas.

2. Förvaltningen ges i uppdrag att
  - Se över vilka möjligheter som finns att inom snar framtid utveckla och om möjligt även utöka verksamheten på Ungdomens Hus för åldrarna 13–18 år
  - Se över vilka möjligheter som finns att inom snar framtid utveckla och om möjligt även utöka verksamheten i Kristallparken för barn till och med 12 års ålder
  - Se över vilka möjligheter som finns att starta upp verksamheter som riktar sig till ungdomar inom andra delar av Älvsjös område
3. Underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020 överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Till förvaltningen bifogas synpunkt från pensionärsrådet i ärendet.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande.

Förslag till beslut från (S), (MP), (V) med ersättaryttrande från (FI)

Majvi Andersson med flera (S), Viktor Morawski med flera (MP) och Emelie Roxby Schüsseleder (V) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut med tilläggsyrkande att nämnden därutöver anför enligt nedan. Malin Ericson (FI) anmälde att hon hade bifallit förslaget om hon hade varit tjänstgörande.

För att möta ungas behov och livsmönster krävs att formen för mötesplatser ständigt utvecklas och anpassas till dagens ungas behov och levnadsmönster. Alla barn och unga ska ha rätt till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Att skapa meningsfull fritid med fokus på ökad delaktighet och dialog med barn och unga ser vi som en viktig del i det förebyggandet uppdraget. Extra viktigt är att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet.

Antalet Älvsjöbor i åldersgruppen 6–18 år fortsätter att öka. Fram till 2020 beräknas gruppen öka med ca 11 procent, de flesta i åldersgruppen 13–18 år. Det är angeläget att stadsdelens arbete för att möta den ökningen intensifieras och det arbetet måste påbörjas nu. I verksamhetsplanen för 2017 står det att fritiden har startat ett utvecklingsarbete med ändrad inriktning och ny specificerad målgrupp 10–18 år och att verksamheten i dialog med ungdomar ska anpassas till ungas behov, önskemål och levnadsmönster. Det är en positiv utveckling som till delar ytterligare kan förstärkas.

Majvi Andersson med flera (S), Viktor Morawski med flera (MP) och Emelie Roxby Schüsseleder (V) yrkade även på att förvaltningen ges i uppdrag att:

- Se över vilka möjligheter som finns att inom snar framtid utveckla och om möjligt även utöka verksamheten på Ungdomens Hus för åldrarna 13–18 år
- Se över vilka möjligheter som finns att inom snar framtid utveckla och om möjligt även utöka verksamheten i Kristallparken för barn till och med 12 års ålder
- Se över vilka möjligheter som finns att starta upp verksamheter som riktar sig till ungdomar inom andra delar av Älvsjös område

Förslag till beslut från (M)

Johan Nilsson med flera (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

- Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
- Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en flerårsbudget i överensstämmelse med vad som anförts i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.

- Därutöver anføres följande.

Vi behöver bygga ett starkare Älvsjö. För att lyckas i det arbetet behöver vi fokusera på kärnverksamheterna och våga prioritera sådant som är viktigt för våra medborgare.

I Älvsjö behöver förskola, trygghet och omsorg prioriteras. Det framgår tydligt av förvaltningens underlag att det finns utmaningar och orosmoln för framtiden. Däremot finns inte tillräckligt med förslag på satsningar att möta dessa.

Moderaterna tänker inte kompromissa och låta kärnverksamheterna få försämrad kvalitet till förmån för kostsamma byråkratiska projekt. För oss är det viktigt att Älvsjös medborgare erbjuds en bra och god välfärd med hög kvalitet och valfrihet inom äldreomsorg, förskola och social omsorg.

När vi läser förvaltningens underlag till budget, och väger samman detta med vad vi kunde ta del av i verksamhetsberättelsen för 2016, konstaterar vi uppenbara utmaningar för Älvsjö:

- Förskoleschablonen räcker inte till för att täcka ökade kostnader inom förskolan,
- Andelen förskollärare minskar,
- Andelen barn per personal i förskolan ökar,
- Förskolelokaler behöver underhållas och byggas ut,
- Andelen som känner sig trygga i Älvsjö minskar,
- Ökad sjukfrånvaro inom verksamheterna,
- Ekonomin i äldreomsorgen är en utmaning, hemtjänst i egen regi går med underskott,
- Svårt att rekrytera medarbetare, främst inom äldreomsorgen,

Moderaterna föreslår tre konkreta insatser för att stärka Älvsjö som stadsdel och säkra kvaliteten i vårt område. Vi anser att nämnden ska äska medel för att kunna genomföra

ett FÖRSKOLELYFT, en TRYGGHETSSATSNING och en OMSORGSHÖJNING.

Moderaternas **FÖRSKOLELYFT** innebär satsningar för att

- Minska antalet förskolebarn per anställd,
- Stopp på besparingar - tillför tillräckligt med pengar för löneökningar och ökade lokalkostnader,
- Renovera och byt ut slitna förskolelokaler (åtgärdsprogram ihop med fastighetsägaren SISAB),
- Satsa på personalen - öka andelen förskollärare, inför karriärtjänster (förstelärare) i förskolan och minska den ökande sjukfrånvaron,
- Driv ett aktivt kvalitets- och utvecklingsarbete med fokus på lärande,

utveckla användningen av digitala verktyg

Moderaternas **TRYGGHETSSATSNING** innebär åtgärder som att

- Anlita lokala ordningsvakter omkring Älvsjö Station,
- Inför kameraövervakning omkring Älvsjö centrum och Älvsjö Station,
- Utöka belysning på gångvägar kring Älvsjö station och Solberga,
- Inrätta tätare samarbete mellan Polisen, SL, fastighetsägare och affärsinnehavare,
- Flytta Ungdomens Hus och inrätta ett lokalt Kulturhus med integrerad kvällsöppen verksamhet och vuxna på plats,
- Ökade insatser mot nedskräpning och klotter ("klotterfria Söderort")

Moderaternas **OMSORGSHÖJNING** syftar till att

- Öka medarbetarnas kompetens genom att införa karriärtjänster för socialsekreterare,
- Öka kvaliteten i handläggningen inom social omsorg,
- Ökad schablon (ersättning) inom hemtjänsten,
- Stärka stadsdelens attraktionskraft för att kunna rekrytera främst undersköterskor,
- Utveckla arbetet med sociala insatsgrupper,
- Ökat stöd till funktionsnedsatta (efter majoritetens nedskärning i budget 2017),
- Utökning av ungdomsbesök i äldreomsorgen,
- Verka för att skapa ett "Äldrecentrum" dvs integrerat boende i Älvsjö,
- Silviacertifiering vid Solberga vård- och omsorgsboende

Vidare tycker vi, liksom vi påpekat tidigare, att det är djupt oroväckande att det lokala näringslivet inte tycks ingå i majoritetens framtidsplaner. Ingenstans i underlaget till budget kan vi läsa om hur stadsdelen ska samverka med de lokala företagen. Moderaterna vill se ett nära samarbete mellan det lokala näringslivet och stadsdelen, inte minst i exempelvis frågan om trygghet. Stadsdelen bör också på något sätt kunna vara stöd till exempelvis småföretagare i kontakter med staden och kring etableringsfrågor.

Vi tycker också att stadsdelen behöver lyfta fram de infrastrukturella utmaningar som vi står inför. Det byggs, och ska byggas, mycket i Älvsjö med omnejd men vi önskar att någon tar ett samlat grepp så att helhetsperspektivet tas tillvara. De infrastrukturella problem som finns i Älvsjö idag kan till viss del byggas bort om det i tidigt skede säkerställs att befintliga problem åtgärdas. Exempel på sådana problem är hårt trafikerade barriärer som Älvsjövägen och Huddingevägen samt Örby Slotts lite "avklippta" läge. Vidare finns trygghetsfrågor samt social oro och sociala problem som kanske skulle kunna byggas bort genom att tänka övergripande och planera förebyggande. Genom den tillväxt Älvsjö med omnejd

står inför bör vi också framhålla vikten av regionaltåg som stannar i Älvsjö, bättre parkeringsmöjligheter i Älvsjö centrum t.ex. genom ett parkeringsgarage samt se över hur möjlighet för cyklande och cykelbanor kan utvecklas. Möjligheterna att erbjuda plats för en extern bil-pool åt Älvsjös invånare bör utredas. Stadsdelen behöver påtala behoven av bättre snöröjning och sandning på våra gator då det är oacceptabelt att vissa gator inte plogas på flera dagar vid snöfall.

Trots att skatten i Stockholm har höjts två gånger sedan valet 2014, har inte Älvsjö fått budgettilldelning som ens täcker kostnadsökningar för personal och lokaler. I stället tvingas verksamheterna till återkommande effektiviseringar, vilket också framgår i förvaltningens underlag. För innevarande år fick förskolan rekordlåg ökning av sina anslag, vilket gör att nedskärningar måste göras. Älvsjö måste framhålla i sitt budgetunderlag att kärnverksamheterna behöver prioriteras!

Förslag till beslut från (C)

Evy Kjellberg (C) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt nedan.

Stadsdelsnämnden beslutar följande.

- Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
- Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med ett underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020 i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige och i Älvsjö SDN budget 2017
- Därutöver anförs följande.

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt.

Vi har en vision om ett Stockholm som är öppet, grönt och där det är lätt att starta och driva företag. En stad där företagsamhet frodas, människor upplever frihet, trygghet och alla är välkomna.

Staden ska erbjuda stockholmarna en effektiv välfärd med stor valfrihet och mångfald bland utförarna.

Politikens uppgift är att garantera kvalitet och se till att skattepengarna används på bästa sätt. Staden ska erbjuda stockholmarna en välfärd med stor valfrihet och mångfald bland utförarna. Trots vänstermajoritetens skattechock 2015 och 2016 ser förslaget till underlag för budget med inriktning 2018 - 2020 inte ljust ut för stadsdelen. Älvsjö SDN borde få en större del av den höjda skatten, som drabbat medborgarna.

Det är en dyster läsning och i den sammanfattande ekonomiska analysen varnar förvaltningen för att det blir svårt att få en ekonomi i balans under planperioden då nämndens budget, enligt plan, kommer att vara oförändrad under planperioden. Effektiviseringar och/eller volymminskningar måste till med cirka 15 mkr per år för att klara ökade löner och priser.

Centerpartiet vill understryka att det är kärnverksamheterna som stadsdelsnämnden ska satsa på i detta svåra ekonomiska läge.

Förskoleverksamheten

Befolkningsprognosen för planperioden visar en ökning med totalt 11 % (3186 personer). De största ökningarna är gruppen 0 år, 19 %, 1-5 år 12 % samt 13-18 år 19 %. Detta ställer stora krav på stadsdelsnämndens verksamheter och insatser. Stadsdelsnämnden har ansvaret för att barnomsorgsgarantin uppfylls och därmed en central roll för att säkra behovet av nya förskolelokaler i planeringen av nya stadsdelar, en stor uppgift inte minst i Älvsjö med det höga bostadsbyggandet som pågår och planeras i området samt barnstugepaviljonger som måste ersättas. Det är viktigt att man kontinuerligt följer utvecklingen så stadsdelen inte står med stor brist på platser när de nya Älvsjöborna flyttar in.

Stadsdelsnämnden kan däremot med fördel överlåta åt andra aktörer att driva verksamheter. Därför föreslår Centerpartiet att det kommer att finnas olika förskole-alternativ avseende drift och innehåll i Älvsjös nya bostadsområden så valfriheten inte sätts ur spel.

För att uppnå en fortsatt bra kvalitet på våra förskolor är det viktigt att bristen på utbildade förskollärare och barnskötare kan lösas.

Man säger även att sjukfrånvaron på de flesta förskoleenheterna har ökat under det senaste året. Även om vi inte fått någon rapport om hur många föräldrar som utnyttjat möjligheten att ha sitt barn kvar på heltid i förskolan när ett nytt syskon anlänt så kan detta vara en anledning. Trots massiva protester beslöt röd-grön-rosa majoriteten detta. Detta är ett dåligt beslut som snarast ska rivas upp anser Centerpartiet.

Den psykosociala arbetsmiljön är minst lika viktig som den fysiska för att arbetet ska fungera bra på en arbetsplats och personal ska trivas och stanna kvar. Hög sjukfrånvaro och personalomsättning är naturligtvis dåligt för den enskilde men även för arbetskamrater och i detta fall även barnen. Förvaltningen måste intensifiera arbetet med att få ned sjukfrånvaron inom alla verksamhetsområden. Både fysiska och psykosociala aspekter måste beaktas. *"Trivas på jobbet kampanj"*?

För att täcka en hög personaltäthet, löneökningar, ökade lokalkostnader m.m. måste stadshuset tillföra mer pengar till stadsdelen.

Ungdomar mellan 13-18 år kommer att öka med 19 % (389 personer) under perioden, vilket kommer att ställa höga krav inte minst på fritidsverksamheten. Ensamkommande flyktingbarn har ökat markant under 2015-2016. Detta ställer ökade krav på behov av insatser både när det gäller utredningar och övrigt. Inom kort kommer genombostäder att ordnas för personer med uppehållstillstånd i Älvsjö, dels 12 lägenheter i en del av Älvsjö servicehus som inte längre används som äldreboende och 93 lägenheter i det nybyggda huset för studenter. Det är nu som integreringen måste börja. Alla barn och unga, både redan boende i Älvsjö och flyktingar måste få en möjlighet till bra utbildning, arbete, sysselsättning och fritid.

Centerpartiet anser det mycket viktigt att vi satsar på förebyggande arbete för att barn och unga vuxna inte hamnar snett i tillvaron. Fritidsverksamheten är därför mycket viktig. Idrotts- och ungdomsorganisationerna gör ett utomordentligt arbete för våra barn, ungdomar och unga vuxna. Det finns ett stort behov av hallar och här bör SDN ytterligare "trycka på".

Eftersom Ungdomens hus, redan i dag är trångbodda bör en annan lokal eftersträvas, gärna ett "kulturhus" för alla åldrar och i samverkan med föreningslivet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

Vid biståndsbedömning av plats på servicehus och vård- och omsorgsboende bör större hänsyn tas till personens ålder och upplevelse av otrygghet och isolering. För att öka matglädjen för de äldre bör man självklart se till att måltidsmiljön är trevlig, ser god ut, smakar bra och är näringsrik. De äldre måste ha möjlighet att välja/påverka menyn.

Att kunna köpa en god öl eller ett glas vin måste även finnas.

Centerpartiet anser att förutom att maten ska vara god och näringsriktig bör Stockholm ta sitt ansvar när det gäller upphandlingen av mat och ställa höga miljökrav samt att svenska djurskyddskrav ska gälla. Konventionellt jordbruk i Sverige driver sin verksamhet med höga miljökrav och får inte ge djur antibiotika preventivt.

Beroende på den äldres hälsa och intresse bör de erbjudas och uppmuntras att delta i enkla uppgifter i samband med måltiderna och andra aktiviteter som ordnas av förvaltningen och andra. Att känna sig behövd - delaktig bidrar till självkänslan

och matglädjen.

Utevistelsegaranti: att den äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha rätt att vistas ute samt delta i aktiviteter även utanför boendet är för Centerpartiet en självklarhet. Besök av volontärer och ungdomar på våra boenden bör uppmuntras.

En pallkrage på balkongen eller terrassen kan förutom en grön oas bidra till trygghet, samhörighet, social gemenskap och aktivitet bland de boende. De äldre kan uppleva gamla minnen, dofter och vissa kanske även tycker det är roligt att "påta" i jorden och se hur det växer. Odling i pallkragar har den fördelen att man kan komma åt att arbeta även om man sitter i rullstol

Hemtjänst

I budget 2015 drev vänstermajoriteten igenom att en kommunal hemtjänst skulle anordnas i Älvsjö och i september samma år startade denna verksamhet. Centerpartiet anser att det var onödigt och skulle kosta en massa pengar som skulle kunna användas och komma de äldre till del på ett bättre sätt. Kvalité är viktigare än driftsform anser Centerpartiet.

Nu finns Älvsjö hemtjänst på plats och då måste man göra det bästa möjliga av situationen för de hemtjänstbrukare/kunder som väljer eller tilldelas detta alternativ. Det kräver hårt arbete och innovationsförmåga av alla. Eftersom detta är en verksamhet under uppbyggnad bör man kunna ta tillvara idéer och forskning på området och inte "köra på i gamla fotspår". Centerpartiet skulle önska att vår hemtjänst skulle kunna bli en pilotverksamhet och utveckla hemtjänsten till gagn för våra brukare. För att ge trygghet och kontinuitet bör personalen som den äldre möter i största möjliga mån vara densamma från dag till dag.

Valfrihet/Kundval.

Centerpartiet motsätter sig fortsatt återkommunalisering av ideologiska - och politiska skäl. Våra kunder ska ha stor valfrihet att välja och bestämma själva. De äldre ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av äldreomsorg för att kunna göra ett aktivt val. I dag blir de kunder – hemtjänsttagare som inte väljer tilldelade Älvsjö hemtjänst. Detta är en praxis som bör brytas. Om kunden inte önskar välja ska hon/han fördelas på ex. de fem verksamheter som toppar "kvalitetsligan" utifrån ett rullande schema. Detta för att undvika osund konkurrens.

Personalbrist

Ett sätt att möta personalbristen inom äldreomsorg och barnomsorg kan vara att ta tillvara den kompetens i form av adekvat utbildning, erfarenhet och färdigheter som nyanlända har genom att i samverkan med Arbetsförmedlingen upprätta ett "snabbspår" för att fler snabbt ska komma in på arbetsmarknaden och integreras. "Snabbspåret" ska också rikta sig till personer som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknaden. Målet med "spåren" är att det ska leda till riktiga jobb.

Öka trivseln och tryggheten i Älvsjö centrum.

Många Älvsjöbor upplever att Älvsjö centrum, resecentrum och cykelgaraget har blivit en otrygg plats, där flera personer blivit bestulna på sina parkerade cyklar.

Ökad närvaro av polis samtidigt som man ser till att övervakningskamerorna fungerar är en första åtgärd som snabbt borde komma till stånd för att förhindra att problemen eskalerar. Samarbetet med polisen är viktigt, men det krävs insatser på alla nivåer för att minska våld och brottslighet. Staden måste i förebyggande syfte agera för att otrygga miljöer försvinner.

Det är viktigt att arbeta med trygghetsskapande belysningar i exempelvis parker gångtunnlar och gaturum. Sterila, folktomma, nerklottrade och skräpiga miljöer skapar en känsla av otrygghet.

För att få en tryggare miljö måste Stockholm gå till botten med orsakerna till brottsligheten.

Ett samhälle där olika individer och grupper upplever att de står utanför samhället och tar till brottsliga handlingar är ett otryggt samhälle för alla. Dessa problem måste ses på ett tidigt stadium och förebyggas. Uppsökande verksamhet där ungdomar/unga vuxna lotsas till utbildning, praktik, jobb m.m. måste prioriteras. Föräldrautbildningar, föräldrastöd, nattvandring samt ökat samarbete med företagarna i Älvsjö är andra utvecklingsområden.

Wasted spaces

I Älvsjö finns det centralt belägna men underutnyttjade platser, så kallade Wasted spaces, som kan ges nytt liv. Övervakningen i resecentrum och Älvsjö torg är exempel. Döda ytor bör undvikas genom att plats upplåts för olika aktiviteter såsom marknadsstånd och kulturaktiviteter. Allt för att skapa en mer inbjudande, livfull och trygg stadsmiljö för alla som vistas här. Staden/SL ska vara generös med att upplåta dessa ytor till humana priser..

Cykelreparatör i eller i anslutning till cykelgaraget

Centerpartiet har tidigare framfört en lösning som skulle vara värt att pröva. Upplåt en liten plats i eller i nära anslutning till cykelgaraget till en cykelreparatör som skulle kunna ha en minifilial här. Cykelreparatören skulle kunna erbjuda cykelservice och försäljning av cyklar samtidigt som han/hon håller uppsikt i cykelgaraget. Genom samarbete med kommunen/stadsdelsnämnden skulle ungdomar/arbetslösa kunna beredas praktik, feriejobb och utbildning.

Låt gående dela cykelrampen med cyklister?

Trots att det inte är tillåtet att promenera på cykelbanorna så är det många gångtrafikanter som gärna tar cykelrampen upp till pendeltågsstationen i stället för att gå runt. En enkel åtgärd vore att markera ytan, c:a 1/3 av cykelbanan, närmast

garaget för gående och resten för cyklister. Om viljan är god bör gående och cyklister kunna samsas och dela på den yta som finns. Fler som går här gör även att ovälkomna aktiviteter störs.

Älvsjö SDN-område omfattar även andra stadsdelsområden än Älvsjö centrum och förvaltningen bör ha beredskap att ingripa om andra oroshärdar ”poppar upp”.

Med bl.a. ovanstående förslag hoppas Centerpartiet att tryggheten och trivseln ökar samtidigt som cykelstölder, gängbråk och kriminalitet skulle minska i Älvsjö.

Eftersom Älvsjö SDN inte har totalansvar för Älvsjö torg, centrum, resecentrum, cykelgarage, cykelvägar/cykelramp och gator samt pendeltågsstation utan finns hos olika kommunala förvaltningar/nämnder och SL/landstinget föreslår Centerpartiet

att stadsdelsförvaltningen får i uppdrag att utreda en lösning av nedanstående

Wasted spaces utnyttjas

Cykelreparatör i eller i anslutning till cykelgaraget

Låt gående dela cykelrampen med cyklisterna

Öka säkerheten för gående på ”Bussgatan”

En stor klocka sätts upp på ”Bussgatan” och torget. Sponsring kan vara ett alternativ.

Stadsmiljöverksamhet

Centerpartiet vill höja statusen på Stockholms/Älvsjös parker. Vi menar att vi ska värna Stockholms parker och låta parkerna vara just parker. Vi motsätter oss att parkmark systematiskt får ge vika, när intressekonflikter uppstår – det handlar om allt från förskolepaviljonger till fotbollsplaner. För att kunna behålla befintliga - och anlägga nya parker måste en bättre samhällsplanering komma till stånd. Att bygga högt och tätt där det är lämpligt kan bidra till att parker kan behållas och nya anläggas.

Många av Älvsjös parker behöver rustas upp men det får inte ske på bekostnad av det löpande underhållet. Med ökat antal boende och skolor utan/liten skolgård kommer våra parker och grönområden att slitas mer och kräva mer skötsel. Centerpartiet har under de senare åren prioriterat att höja anslagen till stadsmiljöverksamheten.

Det är olyckligt att vänstermajoriteten fortsätter att ha låga ambitioner för stadsmiljön.

Stadsodling, Sjöängen

Det är glädjande att majoriteten nu lyfter fram stadsodling, som Centerpartiet drivit i många år här i Älvsjö SDN, och nu vill verka för att möjliggöra stadsodling på

fler platser.

Centerpartiet har under många år drivit frågan om stadsodling. ”Riktlinjer för stadsodling” arbetades fram under ledning av dåvarande miljöborgarrådet Per Ankersjö (C).

Vid flera tillfällen har Centerpartiet tagit upp frågan om stadsodling i Älvsjö SDN, bl.a. på Sjöängen.

I praktisk handling har Centerpartiet i Brännkyrka även visat vad vi tycker genom att ha en liten odling, i huvud sak blommor, vid gång-/cykelvägen som går över fältet. Initiativet har varit mycket uppskattat av de som tagit vägen förbi under de fyra säsonger som vi hållit på.

För att värna Brännkyrka kyrka anser Centerpartiet att en park med vattenspegel/fontän, rekreationsyta, boulebana, fruktlund samt odlingslotter anläggs närmast kyrkan och begravningsplatsen.

Förutom bollplanen, som oftast är upptagen, är det i dag svårt att nyttja ”Sjöängsparken”. För att underlätta detta kan man redan 2017 klippa en mindre gräsyta vid gång- och cykelvägen som går från Sjöängsskolan mot Mässan, på ”kyrksidan”. Med en välklippt mindre yta och 1-2 bänkbord skulle denna del av Sjöängen kunna användas till olika aktiviteter, solande, avkoppling och en utmärkt mötes- och rastplats i avvaktan på en slutlig lösning för Sjöängen. Fler stadsodlingar och stadsbruksodlingar skulle även höja naturupplevelserna. Det är bra att man försöker komma till rätta med vattenproblemen på Bergtorpskärret. Här finns även en skate-anläggning omgiven av buskar. Belysningen bör förbättras här dels så ungdomarna kan åka säkert här under mörka eftermiddagar/kvällar samtidigt som platsen blir tryggare för förbipasserande på parkvägen.

Älvsjöskogens naturreservat

Många av de förslag som Centerpartiet fört fram såväl i samråd och i Älvsjö SDN har fått gehör vid bildandet av Älvsjöskogens naturreservat bl.a. namn på naturreservatet, tillgänglighet, uppsättning av kultur - historieskyltarna, motionsspårens skyltning ses över, parkering, hundrastgård, permanent WC och inte minst att området Vårgårda-dammen nu ingår i reservatet. En del av besluten är dock inte verkställda ännu men bör ske så snart som möjligt. Nu gäller det att ta hand om skogen på ett bra och inbjudande sätt.

Förhoppningsvis kan vi i stadsdelsnämnden fortsätta arbetet med de övriga centerförslagen.

- Informationstavla och vägbeskrivning/karta till Älvsjöskogens naturreservat vid Älvsjö torg och resecentrum samt övriga lämpliga platser så folk hittar hit.

- En allmän anslagstavla kan även förläggas i anslutning till det nya Älvsjö AIK-huset
I samverkan med andra förvaltningar arbeta för:
- att det ”röda lilla huset” vid Myrvägen – Korkskruven kan bevaras och bli en tillgång som entrébyggnad vid reservatets södra ingång, t.ex. naturrum, klubbstuga för någon/några föreningar, ”utflyktsstuga” för stadsdelens förskolor.
- att en ”ekodukt”, för att knyta ihop grönområdena på respektive sida om stambanan, anläggs. (Ett förslag centerpartiet motionerade om i Stockholms fullmäktige redan
- att en ”ekodukt”, för att knyta ihop grönområdena på respektive sida om stambanan, anläggs. (Ett förslag som Evy Kjellberg(C) motionerade om i Stockholms fullmäktige redan 1973) Behovet av denna förbindelse är fortfarande mycket stor eftersom stambanan utgör en barriär mellan naturreservatet och östra Älvsjöskogen.

Det är viktigt att människor ska kunna röra sig fritt mellan områdena, men också för att underlätta rörlighet och spridning för djur- och växtliv.

Övrigt

För en bättre miljö och ökad trivsel bör fler parkbänkar och behållare för sopor och hundbajspåsar placeras ut. Gärna sponsrade av företag, föreningar och enskilda.

Högtalaranläggning

Under 2016 installerades en ny högtalaranläggning i Medborgarkontoret, vilket är bra.

Under planperioden, helst 2017, måste sammanträdesrummen på plan 2 utrustas med en fungerande högtalaranläggning så att hörbarheten förbättras. Ev. kan en mobil högtalaranläggning anskaffas som kan användas i sammanträdesrummen.

Beslutsgång

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut med tillägg av det av (S), (MP), (V) och med ersättaryttrande från (FI) framställda förslaget till beslut. Ordförande ställde förslagen mot varandra och förklarade att nämnden beslutat att bifalla förvaltningens förslag till beslut med tillägg av det av (S), (MP), (V) och med ersättaryttrande från (FI) framställda förslaget till beslut. Johan Nilsson med flera (M) och Evy Kjellberg (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för egna förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (L)

Anna Engelbert (L) anmälde ett särskilt uttalande.

Ett Stockholm där alla har möjlighet att förverkliga sin potential och där framtida generationer växer upp med jämlika livschanser kräver välfärd i världsklass. Den

rödgrönrosa majoriteten höjer skatten men har svårt att finansiera kärnverksamheter som förskola, äldreomsorg och socialtjänst. Symbolprojekt och perifera satsningar har tillåtit tränga ut insatser som gör verklig skillnad för de barn, vuxna och äldre som behöver hjälp från staden.

Förskola

Under de två gångna mandatperioderna har förskolan varit en av stadens allra mest uppskattade verksamheter, med några av landets minsta barngrupper, genomgående en hög kvalitet och en stor mångfald i pedagogiska inriktningar. För att behålla den utvecklingen krävs satsningar på minskade barngrupper och höjd attraktionskraft för förskolläraryrket, inte minst med tanke på det svåra rekryteringsläget. Lönerna för förskollärarna måste höjas.

Äldreomsorg

Alla har rätt till ett bra boende. Vi vill låta alla äldre över 85 år som så vill få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende. Staden står inför stora utmaningar att bygga ut äldreboenden så att alla äldre som behöver komma till ett boende också kan få göra det.

Trygghet

Arbetet mot brottslighet och för trygghet i vardagen måste vara prioriterat under de kommande åren. Stadsdelsnämnden har ett viktigt uppdrag att i samverkan med övriga staden, civilsamhället, föräldrar och polis skapa ett närsamhälle där människor känner sig trygga. Alla stadsdelsnämnder måste öka ambitions- och kunskapsnivån angående kränkningar av kvinnors frihet och rättigheter, inte minst det hedersrelaterade förtrycket.

Vid Älvsjös stadsdelsnämnd konferens i november 2016 framkom att trygghetsfrågan på våra gator, parkvägar och parker var en prioriterad fråga. Hänsyn till detta skulle tas vid kommande budgetplanering. Åtgärder som lades fram var bl.a. förbättrad belysning, slyröjning och öppna ytor runt gångvägar. Utöver detta konstaterande har andelen Älvsjöbor som upplever otrygghet i sitt område ökat. I och omkring Älvsjö stationsområde med närliggande parker har situationen präglats av öppen droghandel, kriminell aktivitet och skottlossning. Där av kan vi Liberaler bara konstatera att behovet av trygghetsskapande åtgärder i parker, längs gångvägar runt Älvsjö är erkänt mycket stort. Det är därför mycket anmärkningsvärt att majoriteten i det aktuella budgetförslaget anger att ”resurstilldelningen för den typ av naturmarksvård är mycket låg”. För att skapa ett långsiktigt hållbart Älvsjö som värnar om allas rättighet att känna sig trygga krävs att den rödgrönrosa majoriteten planerar om och prioriterar dessa områden.

Socialsekreterarnas situation

Situationen för många socialsekreterare är pressad, och personalomsättningen är för hög. För att behålla socialsekreterarna krävs att stadsdelsnämnden arbetar aktivt och ambitiöst med ledarskap, handledning och karriärmöjligheter. Precis som i andra yrken där man arbetar med människor i utsatta situationer är möjlighet

till handledning och professionellt stöd viktigt. Liberalerna menar att ett löneyft för socialsekreterare i den sociala barn- och ungdomsvården är nödvändigt för att stabilisera personalsituationen.

Ekonomi i balans

Att kombinera en ekonomi i balans med höga ambitioner i välfärden, utan skattehöjningar som hotar jobben och företagandet, är en svår uppgift. Men den är avgörande om Stockholm ska bli en stad som klarar integrationen av nyanlända och ger kunskap och framtidstro åt växande generationer, utan att urholka vår förmåga att långsiktigt ta ansvar för välfärden.

Tillägg till protokollet

Synpunkt från pensionärsrådet 2017-03-23

Rådet framförde att Älvsjö bör utöka antalet korttidsplatser inför de förändringar som sker från och med 1 januari 2018. Rådet framförde också att hänsyn bör tas till underhållning av parker och belysning vid ombyggnationer.